

gerligt förtroende förlustig eller ovärdig att inför rätta föra annans talan.

och att 8 § i Kongl. förordningen om landsting af den 21 Mars 1862 upphäfvades.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1878.

P. A. Hellgrén.

N:o 126.

Af Herr P. Näsman: Om ändring af 12 kap. 2 § samt 17 kap. 3 § Rättegångsbalken.

Uteblifvande från första tinget i civila mål kostar numera en part blott 2 kronor och ett vittne 1 krona 50 öre, understigande vanliga dagsverkspris; en tredskande part, synnerligast i tingslag der allenast ett eller två ting om året hållas, vinner således, om han, som ofta nog sker, äfven betalar böterna för ett af motpartens vittnen, får för det mycket billiga priset 3 kronor 50 öre uppskof i 6 eller 9 månader eller mera, med betalning af sin skuld, derå räntan i de flesta fall för samma tid uppgår till vida högre belopp och sålunda ofta till stor del besparas; han vinner vidare rundlig tid att undanskaffa tillgångar och bevisning, och herrar landthandlande kunna i synnerhet på detta sätt och genom hvarjehanda krängel i årtal undandraga sig betalning och dölja sitt obestånd, om de blott en eller annan gång låta fälla sig till ett måttligt vite; och sålunda blifver allt hvad konkurslagen stadgar för att förmå en gäldenär att i tid afträda sin egendom i sjelfva verket till ingen nytta.

Häremot anmärkes nu att en part kan vid första tinget få vänta kanske i åtta dagar på handläggningen af sitt mål. Detta kommer sig åter vanligen deraf, att en uteblifven part nu ej kan lagligen fällas till böter för uteblifvande första gången förr, än på sista rättegångsdagen, äfven en oegentlighet i dessa tider med våra i allmänhet lätta kommunikationer. Böterna för uteblifvande för part borde således höjas från nuvarande belopp till belopp från 10 till 50 kronor, på sätt i förslaget till stadgar angående underdomstolarne af år 1868 blifvit föreslaget, hvarjemte genom lag borde bestämmas, att domaren egde rätt att sist 14 dagar före tinget i kyrkorna

kungöra å hvilka af rättegångsdagarna rättegångsmålen från hvar och en af de särskilda socknarna inom häradet eller tingslaget, räknadt efter svarandens hemvist, komma att handläggas, hvarefter målen, utan afseende å parts uteblifvande äfven å dessa dagar, så vidt sig göra lät, borde handläggas, och den uteblifvande bötfällas. I sammanhang härmed torde äfven böterna för uteblifvande vittnen böra betydligt höjas, böterna för uppsprofsförsummelse borttagas, men hvarje sak, om så behöfdes, uppropas minst 2 gånger.

Angående *brottmål* under nuvarande förhållanden, då arbetare från främmande orter öfversvämma landet och dels sjelfva begå, dels bevittna hvarjehanda lagöfverträdelser, hvarefter de åter högst sällan efter någon tids förlopp kunna anträffas, inträffar det rätt ofta att en tilltalad med beredvillighet betalar de ringa böterna för åtskilliga vittnen, om de underlåta att inställa sig vid domstolen, ja till och med att han gifver dem respensioner för att begifva sig till annan obekant ort, till dess käranden eller åklagaren i brist af bevis och upplysningar tröttnat att ting efter ting eftersöka tilltalade eller vittnen, och vidkännas de dermed förenade kostnader och besvär. För en lös arbetare möter det i allmänhet ingen svårighet att ombyta vistelseort, och gör han det blott, är lagen vanmäktig såväl emot honom som den tilltalade, hvilkens fällande är beroende af den afviknes vittnesmål.

Att dessa omständigheter i hög grad bidraga till att minska aktningen för lagarna samt till ökandet af brott och oordningar af alla slag synes uppenbart, men de öka äfven i hög grad domarens och åklagarens arbete och kostnader.

Med god vilja kunde dessa brister mycket lätt afhjelpas genom ökandet af bötesansvaret för uteblifvande parter och vittnen. Och som den nya rättegångsordningen torde ännu i årtal låta vänta på sig, så kan den föreslagna förändringen härutinnan ej anses vara för tidigt väckt.

Med anledning af hvad jag haft äran anföra får jag vördsamt föreslå:

det Riksdagen för sin del beslutar den ändring uti 12 kap. 2 § Rättegångsbalken att part som förfallolöst uteblifver från underrätt skall därför dömas till böter från 10 till 50 kronor, samt att vittne som likaledes förfallolöst uteblifver från underrätt må med ändring af 17 kap. 3 § Rättegångsbalken dömas till böter från 5 till 25 kronor.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1878.

Häruti instämmer

P. Engman.

P. Näsman.